

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАН ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

РАД ОПШТИНСКОГ ОДБОРА

43. РЕДОВНИ САСТАНАК

20. Маја 1891. год.

Председавао заступник председника г. Св. Карапешић од одборника били г. г. М. Ј. Марковић, К. Б. Михаиловић, Јов. М. Тадић, А. Ј. Одавић, Јов. Станковић, Јов. Петковић, Миј. Јанковић, Н. Р. Поповић, Б. Николић, С. Азиријел, Р. Петровић, Р. Драговић, В. Виторовић, М. Р. Маринковић, М. Јовановић, Дим. Најдановић, В. С. Новаковић, М. Капетановић, Ф. Васиљевић.

I.

Прочитан је записник одборских одлука седнице држане 16. Маја 1891. год. и у одлуци КњБр 276 учињена је измена, да за процене приватних имања у споменичкој ул. буду изабрана по могућству она лица, која су у процењивачком одбору а у окolini споменичке улице станују.

II.

Одборник г. Коста Главинић примењује да у записнику одборских одлука седнице држане 13. Маја 1891. у одлуци КњБр. 255 АБр. 935 нисе записана изјава водоводне комисије, да скида са себе одговорност ако се радови око водовода одоцне услед решења одборског, да се понуда Ф. Тозија и ком. из Лечана у Италији проштудира и задржи решење од извршења којим су примљени услови за набавку машина из фабрике г. Куна из Штутгартра.

Даље примењује г. Главинић да је излишно било нарочито напомињати у истој одлуци, да водоводна комисија позива и г. Т. Селесковића да проучи Тозијеву понуду, пошто је г. Селесковић већ члан водоводне комисије.

Моли одбор да дозволи да се ове његове примедбе ставе у записник ове седнице.

По саслушању овога одбор је одобрио, да се ове примедбе г. Главинића ставе у записник данашње седнице.

III.

По прочитању молбе Јована Лиоте, овд. АБр. 645, којом молилац тражи да му општина одобри, да може поравнati пут општински, који води поред његове циглане и да отуд добијену земљу употреби за израду цигала а он да зато даде општини у накнаду 25.000 печених цигала одбор је решио, да ову ствар проучи одборско повериштво и поднесе свој извештај одбору, имајући на уму и ранија акта и одборска решења по овој ствари. За поверионике изабрати су: г. г. М. Ј. Марковић, Ђуб. Јовановић, Мата Јовановић, Н. Р. Поповић, одборници и општ. инжињер Јов. Смедеревац.

IV.

По прочитању молбе Новака Максимовића и других ГБр. 727 којим моле, да им општина уступи стари и неупотребљив камен, да они њиме о свом трошку калдришу улицу орашку

Недеља 7. Јула 1891.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

где су им имања, одбор је решио, да ову ствар проучи одборско повериштво, коме да су чланови г. г. М. Ј. Марковић, Ђуб. Јовановић, Мата Јовановић, Н. Р. Поповић. Сима Д. Милићевић одборници и општ. инжињер г. Јов. Смедеревац.

Ово одборско повериштво да проучи и питање о оправци пута ка општ. кланицама и места око кланице па и о томе одбор позови.

V.

Одборник г. Јов. Тадић пита председништво да ли је одговорено Народној банци на њено писмо, којим она саопштава услове под којима би дала општини позајмицу до једног милиона динара, и пошто је председништво одговорило, да народној банци никакав одговор није дат, одбор је препоручио председништву, да народној банци одговори, да општина београдска неће са њом закључивати позајмицу до једног милиона динара.

VI.

По прочитању молбе хлебарског еснафа АБр. 1007 и по саслушању цепа брашну и житу, одбор је после поименичног гласања са 13 гласова противу 7 решио, да се цена хлебу од 27 парара спусти на 25 парара динарски по килограму.

VII.

Одборник г. Соломон Азиријел предлаже, да одбор општински одређује тежину и цену векнама, кифлама и томе подобно.

По саслушању овога предлога, одбор је решио, да суд општински свестрано проучи ово питање и поднесе одбору своје мишљење на одобрење.

VIII.

Председништво извештава одбор, да је водоводна комисија актом својим АБр. 1005 поднела извештај г. Тодора Селесковића, члана надзорне водоводне комисије, који је извештавао о једној комисији у складу са којом се предлаже, да се понуда Ф. Тозија и којп. из Лечана за набавку машине потребних за нов водовод београдски, као непробитачна за општину одбаци.

По прочитању тога акта надзорне водоводне комисије и извештаја г. Селесковића, одбор је решио, да се Ф. Тозија и компаније понуда одбаци, да се набавка ових машина уступи фабрици г. Куна из Штутгартра, према већ усвојеним условима решењем одборским од 8. Маја 1891. год. АБр. 935; да се у „Општинским Но- винама“ обнародују извештаји водоводне комисије, којим се предлаже г. Куна понуда и извештај г. Селесковића, којим се одбације Тозијева понуда; да се г. Селесковић умоли, да пре штампања овај свој извештај напово пре- гледа, поједине изразе ублажи и допуни.

IX.

По прочитању акта истражног судије АБр. 973, 956, 957, СБр. 7745 и акта истражног судије АБр.

дије за вар. Ваљево и срез подгорски АБр. 988 којим се траже уверења о владању и имовном стању појединачних лица, одбор је изјавио, да су му Никола Илић и Марја Недељковић, непознати; да је Младен Ботурић, кафеџ. овд. доброг владања а сиротног стања, да је Менахем Д. Русо, доброг владања а средњег имовног стања и да му је Ћирила Панић, надничар непознат.

X.

Грађевинско одељење према решењу одборском од 16. Маја о. г. ГБр 685 подноси акта из којих се види, да је молиоцу Павлу Стефановићу дата нивелете 1887 год. од стране општине.

По прочитању тога акта ГБр. 503/87 год. одбор је после поименичног гласања са 9 гласова против 8 (тројица нису гласали) усвојио извештај повериштва изабратог у седници одборској од 13. Маја 1891 год. ГБр. 655, којим се предлаже, да се молиоцима Павлу Стефановићу и другима уважи молба о измени нивелете у горњој Јовановој улици.

XI.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 669, држане 14. Маја 1891 год. за грађење калдрме са дотераним каменом у каторској улици, одбор је решио, да се ова лицитација као скупа одбаци и друга распише.

XII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 622 држане 9. Маја 1891 год. за откопавање земље до нове нивелете у ноћајској улици, на којој није било ни једног лицитанта и протокола саслушања ГБр. 621, на коме Живко Тришић изјављује, да се прима да овај посао изради према условима и профилима по предрачунској ценi, — одбор је решио, да се откопавање земље у ноћајској улици до нове нивелитете уступи Живку Тришићу по предрачунској ценi од 80 парара динар. од куб. метра.

XIII.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 671, држане 14. Маја 1891 год. за грађење калдрме са дотераним каменом и циклон тротоаром у Вук Караџићевој улици, одбор је решио, да се ова лицитација као скупа одбаци и друга распише.

XIV.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 684, држане 16. Маја 1891 год. за откопавање земље у улици Вук Караџићевој, одбор је решио, да се откопавање земље у Вук Караџићевој улици уступи Живку Тришићу по 94 $\frac{3}{4}$ паре дин. од куб. метра.

XV.

По прочитању протокола лицитације ГБр. 686, држане 16. Маја 1891 год. за грађење ци-

ГОДИНА 1X.

WWW.UNILIB.RS
клоп тротоара у улици „Топличин венац“, одбор је решио, да се грађење циклоп тротоара у улици „Топличин венац“ уступи Јовану Шедингу и комп. по цени од 5.97 $\frac{1}{4}$ дин. од квадрат. метра.

XVI.

По прочитаву протокола лицитације ГБр. 687. држане 16. Маја 1891 год. За грађење циклоп тротоара у балканској улици, одбор је решио, да се грађење циклоп тротоара у балканској улици уступи Ристи Костићу по цени од 5.98 дин. од квадрат. метра.

XVII.

По прочитаву протокола лицитације ГБр. 676 држане 15. Маја 1891 год. за грађење каменом и циклоп тротоара у једренској улици, одбор је решио, да се ова лицитација као скупа одбаци и друга у најкрајом року распише.

XVIII.

По прочитаву протокола лицитације ГБр. 665, држане 13. Маја 1891 год. за откопавање земље до нове нивелете у једренској улици, на којој није било ни једног лицитанта и протокола саслушања Живка Тришића ГБр. 666, на коме изјављује да би се овога посла примио по 1.19 дин. од кубног метра. одбор је решио, да се понуда Живка Тришића одбаци и друга лицитација распише.

XIX.

По прочитаву протокола саслушања Стојана Настасијевића ГБр. 507 на коме нуди општини 300 куб. мет. истуцаног шљунка за оправку смедеревског друма по 6.50 дин. од куб. метра са његовим подвозом до места, — одбор је решио, да се ових 300 куб. метара истуцаног шљунка откупе од Стојана Настасијевића по 6 дин. од куб. метра с тим, да продавац буде дужан да овај шљунак до места о свом трошку пренесе.

XX.

Председавајући г. Св. Карапешић моли одбор да би му изволео одобрити шесто-недељно одсуство ради поправке здравља, и одбор је по прочитаву лекарске сведочбе АБр. 1004 одобрио г. Св. Карапешићу шесто-недељно одсуство с тим, да исто почне важити онда, кад новоизабрани председник општине буде дужност примио.

ПОДЛИСТАК.

БИОГРАФИЈА

ДРЖАВНИЧКА РАДЊА
ВУКА БРАНКОВИЋА И МИЛОША ОБИЛИТА
Темат награђен видовданском наградом.

од
Ж. М. РОМАНОВИЋА

Мој синко, који свијетла образа умире, не каје се, што се родио, ма му за живота и горки дани бивали.

ЈОК. НОВИЋ, ОТОЧАНИН
„Калета Радић“ стр. 47.

(НАСТАВАК)

Напред смо рекли, да је Вук имао и два брата, калуђера Романа и Грбура. Кад се Вук доцније упокојио — сахарио га је први му брат, калуђер Роман. Сем тога Вук је имао и једну сестру. Историји познато њено име, али се зна, да је била удата за Курка Топију, арбанашког господара.

XXI.

Одборник г. Никола Р. Поповић ваквадно интерpellацији г. Ристе Петровића СБр. 7540 подноси акт којим тражи да председништво општинског позорника Тому Милошевићу зашто је по ствари просипања нечистоће на неодређеном месту нетачно реферисао одељку варошко-дунавском.

На ово је председништво изјавило, да ће испунити жељу г. Николе Р. Поповића и у идућој седници о резултату известити.

XXII.

Одборник г. Коста Б. Михаиловић мисли, да би се без штете по интересе општинске могла укинути стражара трошаринска код Шетечког млина.

По саслушању овога председништво је изјавило, да ће нарочито одборско повериштво ово питање проучавати и одбору своје мишљење на одобрење поднети.

XXIII.

Председништво реферише одбору да ће откопавање улице каменичке бити готово и да би требало да се одреди повериштво, које би имало да проучи како да се изврши нивелација у продужењу ка „Моруни“ и „ломино“ улице као и нивелација ломине улице ка балканском у којој је нивелација већ свршена.

По саслушању овога одбор је усвојио овај предлог председништва и изабрао за поверилике г. г. Косту Б. Михаиловића, Лазара П. Дашковића и Мијаила Цветковића, одборнике, и општ инжињера г. Јов. Смедеревца.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Набавка машина за нов водовод. Одбор општински у седници својој од 20. Маја 1891. год. решио је, да се сва званична акта око набавке машина потребних за нов водовод београдски обнародују, како би се избегла свака сумња у неправилан рад око избора фабрике за лифтеровање ових машина.

Према извештају који је надзорна водоводна комисија поднела, одбор је био одобрио, 8. Маја 1891. год. да се машине поруче код Г. Куна, по у седници одборској од 13. Маја 1891. год. усљед интерпелације.

Историја Вукових синова бејаше врло несретна. Кад је била битка код Ангоре, Бураћ је измакао, да га цариградски Грци не баце у тамницу. Грбур пак са сultаницом Бајазитом, а својом ујном, допао је ропства татарскога. Шта је напослетку било са Грбуром историји није познато. Најмлађег сина Вукова, Лазара, заробише Турци, кад је оно Султан Муса напао на земље Стевана Лазаревића. Ту су га отровали заједно са Стевановим братом — Вуком.

Бураћ пак био је те ретке среће, те је, измиривши се са деспотом Стеваном, (1404. г.) сео на деспотску столицу. Трагична судбина овог последњег владаоца позната је многима. Умро је у дубокој стајности, у 89. години. дочекавши, да види кћер у Турцима, ослепљене синове, и што је најгоре — уништену државу.

Пошто су изумрли синови и упуци Вукови почело је мало по мало нестајати Бранковићи.

Већ у веку, у коме живимо, нама је непознато, да има кога, који би могао с правом рећи, да происходи од племена некада великог господина — кнеза Вука. У босанском селу, Бранковићу, што се налази

ције г. Андреја Ј. Одавића, да је једна много јевтиња и повољнија понуда Ф. Тозија и Комп. из Лењана доцније дошла, задржато је ово решење од извршења, док се понуда Тозијева од надзорне водоводне комисије не проучи.

Усљед овога решења одборског, водоводна комисија упутила је понуду Тозијеву г. Т. Селесковићу члану комисије и стручњаку, да поднесе свој извештај.

Писмо водоводне комисије, којим спроводи општини извештај г. Селесковића, гласи:

ВОДОВОД ВАРОШИ БЕОГРАДА

БР. 1086.

19. Маја 1891. год.
Београд.

ПРЕДСЕДНИШТВУ ОПШТИ. ВАР. БЕОГРАДА.

Према писму председништва од 14. Маја 1891. год. АБр. 935 надзорна комисија за грађење водовода је још истог дана послала члану комисије г. Селесковићу у Крагујевац, како писмо председништва, тако и понуду Ф. Тозија и Комп. из Лењана, са свима прегледима, на преглед и оцену.

У извештају од 17. тек. мес., који се овом писму прилаже, изложио је г. Селесковић своје мишљење о тој понуди и остали чланови комисије, слажући се потпуно са оценом г. Селесковића додају још, да би поред онога, што би се по мишљењу г. Селесковића више утрошило на машинску инсталацију, утрошило још најмање 20.000 дин. на дубље фундирање целе машинске зграде.

Овом приликом комисија сматра за своју дужност обратити пажњу председништву да је тиме, што је после скоро два месеца, узета у претрес једна понуда, која је десет дана доцније стигла, пошто су остale понуде отворене, задржата поручбина машина за скоро две недеље а тиме ће се задржати и сви остали радови, који у тесној вези стоје са набавком и постављањем машинске инсталације.

За последице овог задоцњења, као и ако

зи на половини пут између Вишеграда и Рогатице, живи потурчењачка породица беговија Бранковићи. Не изгледа нам, да су они први потомци Вука Бранковића. Али се они пак сами, чисто поносећи се, називају потомцима Вуковим.

Нека, за ове босанске бегове Бранковићи, и ово буде узгреб споменуто. Одмах после окупације Босне и Херцеговине један загребачки лист донео је ову анекdotу. Неки мађарски коњички мајор пакосно упита једног од бегова Бранковића:

— Ама, Бога вам, знате ли ви, да је ваш предак издао на Косову?

— Знам, господине мајору, али ви заборављате, да је он предводио мађарске катане, одговори бег и ујутка насртјивог мајора.

Одношај Вуков спрам кнеза Лазара и његово политичко делање пре битке Косовске.

Питање у каквом је односу био Вук Бранковић спрам свога таста, кнеза Лазара, и његово политичко делање пре косовске битке без сумње спада међу веома тешка питања у целокупној српској историји. Јер

би се решење овог питања још и даље про-
дужило, комисија скида са себе сваку од-
говорност.

У прилогу под ¹² шаљу се цртежи То-
зине понуде, а извештај г. Селесковића моли
се председништво да комисији врати.

ПРЕДСЕДНИК
НАДЗОРНЕ ВОДОВОДНЕ КОМИСИЈЕ
Н. И. СТАМЕНКОВИЋ С. Р.

А сам извештај гласи:

**ПРЕДСЕДНИКУ КОМИСИЈЕ
ЗА ГРАЂЕЊЕ БЕОГРАДСКОГ ВОДОВОДА**

Београд.

Част ми је учтиво известити председ-
ника, да сам примио писмо председништва
општине вароши Београда АБр. 938 од 14.
Маја 1891. год. у коме се излаже решење
поштов. одбора те општине: да се држана
офертална лицитација за набавку потребних
машина за нов водовод београдски сматра
за несвршену, док се не проучи и понуда
Ф. Тозија и Комп. из Лењана у Италији;
примио сам и цртеже у оригиналу исте фа-
брике. На захтев поштов. одбора проучио
сам и ту понуду и част ми је учтиво замолити
председнику, да изволи поштов. од-
бору општинском доставити следеће моје
мњење о понуди фабрике Тозија и Комп.

Већ у извештају о машинској инсталацији
београдског водовода, коју смо имали
част поднети општини, г. Зорић проф. В.
Шк. и подписати, приликом прегледа Смрекеровог
проекта наглашено је, да се у по-
гледу на најважније моменте: *економија и
сигурност у раду водовода* може констато-
вати, да је г. Смрекер, у машинској ин-
сталацији београдског водовода свога про-
јекта, изнео једно врло сретно решење тог
машинског питања.

Специфичне тешкоће, које су се имале
савладати при решавању питања о машин-
ској инсталацији београдског водовода, сав-
ладао је г. Смрекер веома марљивом шту-
дијом, базирајући се на корисне податке сво-
јих дугогодишњих практичких искустава.

је само његов ранији рад могао у неколико
изазвати ону страхоту, на Косову, коју је
наш народ онако лепо опевао.

Вук је господарио у баштинама свога
оца Бранка, Лазар такође у својој области,
коју је још за времена Душанова имао.
Оженивши се тако близком рођаком цар-
ском, Лазар је још и више увећао своје
земље, јер је неоспорна ствар, да је Душан
уз Милицу дао мираза у земљи кнезу Лазару.
И код Вука је чекао тако стајало.
Оно истина стоји факат, да му Лазар, што
се тиче области није ништа дао уз Мару,
али је Вук такође сам распиро међе свога
владања. За време међусобних немира и
отимања за престо српске царевине Вук се
знао добро користити. То и сам Вук при-
знаје у својој повељи, којом је даровао ма-
настиру Хилендару две Гадимље у Ситни-
ци. У тој се повељи између осталог вели:
„Ја, по милости божијој, Вук Бранковић,
владајући земљом мојом, колико ми бог уру-
чи, принесох овај мали дар пречистој ма-
тери богородици хилендарској.“

Али се из овог цитата види још нешто
друго, а не само, да се Вук користио не-

Комисији, која је имала доцније да из-
ради детаљне услове за набавку свега ма-
теријала за машинску инсталацију београд-
ског водовода, чинила је то, оснивајући се
на речено Смрекерово решење тог машин-
ског задатка, као на решење потпуно ко-
ректно.

Допуну коју је комисија чинила, да се
пумпе у Смрекеровом пројекту имају заме-
нити са пумпама чији се вентили крећу на-
рочитим крмилом, — не мења принцип Смре-
керовог решења ни најмање, већ га допу-
њује као детаљ, чија је пробитачност нај-
новијим искуствима у машинству доказана.

Да је у томе питању и комисија са своје
стрane коректно радила, доказују оне че-
тири понуде, које су нам дошли од 4 фа-
брике европског реномеја у грађењу, нарочито
машинских инсталација за водоводе, као што
су то фабрике: Кун-Штутгарт, Ешер Вис-
Цирих, Ридингер-Аугсбург и Саксонска фа-
брика у Кемницу.

Све те фабрике донеле су у својим по-
нудама бриљиво израђене пројекте, које
доказују дубоко стручно знање и искуство
пројектаната, и сви они у принципу се слажу
са Смрекеровим пројектом, у коме је во-
ђено рачуна о специфичним потребама бе-
оградског водовода.

Међу свима тим понудама показује се,
да је Кунова понуда најрационалнија, она
нам даје највећу гаранцију за економан
и сигуран рад, и комисија се с тога и од-
лучила за ту понуду и предложила је поштов.
одбору да је прими.

Данас имао сам част проучити понуду
фабрике Тозија и Комп. у Италији. Да није
на цртежима пројекта те понуде назначена
фирма, бих на први поглед већ рекао: да
је то пројект каквог ћака технике и то ћака
доста слабог.

Цртеж (са цигло 2 коте) који носи над-
пис „Project für das Wasserwerk der Stadt
Belgrad“ подсећа чудновато на цртеже пу-
бликације професора Ридлера у Ахену, и

мирима у српској држави. „Ја, по милости
божијој, В. Бранковић, владајући земљом
мојом итд.“ неможе друго ништа да значи,
да даје Вук у својој држави Владао само-
стално, само у важнијим штетама при-
знавао хегемоност свог госта, кнеза Лазара.

Да је доиста Вук био самосталан у зем-
љама свога владања, и да је признавао хе-
гемоност Лазару најбоље се види из пове-
ље, којом је он 20. Јануара 1387. године,
у Приштини потврдио трговачке повласти-
це, дане Дубровчанима од ранијих српских
владалаца. Што је знаменито на тај пове-
љи поред нужних потписа, долазе још три
сведока „властелина Вукова.“ Ови потписи,
као да још јаче потврђују, колико је Вук
био самосталан.

Почетак горесноменуте повеље гласи
овако: „По милости божијој, Вук Бранковић
пише на знање свима, како послаше
властели дубровачки поклисаре своје гос-
подину ми Кнезу (Лазару) именом Николу
Гундулића и Јакова Бавчилића, и донесоше
њему записе великог господина, цара Сте-
фана, и господин кнез не потвори им те за-
писе, већ им баш потврди; тако исто до-

уверен сам да се нећу огрешити о чисту
савест, ако тврдим, да тај Тозин „Project“
друго ништа није до превађена једна слика
из тих цртежа Ридлерових, за коју г. Този
мисли, да може београдској комисији под-
нети као пројект.

На 3 друга цртежа, изнешени су детаљи
парног цилиндра и крмила Сулцеровог сис-
тема, које је фабрикант Този прекопирао са
модела, каквог га је Сулцер израђивао још
пре 20 и више година, каквог сам га пре-
14 година као ћак политехнике са свима
његовим мањама цртао, и какав је у хи-
љадама експларала у многим техничким
часописима насликан и описан.

Тим цртежима хоће фабрикант Този да
изнесе систем парне машине његове пумпе-
нам јер, неразумевајући услове, које је коми-
сија ставила: „да крмил“ парне машине
ваља да буде системе Сулцерове или Кол-
манове,“ Този, држао се буквално тог ус-
лова, и немајући свог искуства и своје шту-
дије у грађењу парних крмила прецизиона
система, он на доват окопирао верно Сул-
церов систем, и на пакост, потребио је баш
онај систем, кога је сам Сулцер пре 10 и
више година напустио и својим новијим
пробитачнијим системом заменио.

Исто онако како нам се фабрикант Този
преставља у цртежима, исто тако излази и
са текстом своје понуде, врло површино: он
завршује својом гаранцијом о Конзуму у
12·5 кила воде, на ефективну коњску снагу
и сат.

Кад би општина вароши Београда имала
на одмет новаца, и кад би вољна била да
утроши тај новац на потпомагања експери-
ментата у изради машинских инсталација за
водоводе, општина не би требала да иде
чак у Италију, јер би се могло и код нас
наћи етаблисмана, који би радо приста-
ли, да и са скромним њиховим средствима
за сто хиљада динара фабрикују једну ком-
пунт машину са Ридлеровим пумпама, које
не гарантује мањи утрошак воде но што

још речени властели и к мени, и ја ви-
девши записи господина цара Стефана и
господина ми кнеза такође не потврдих,
већ их потврдих итд. итд.“

Као што се даље из исте повеље види,
Вук је имао и свој двор, и своје градове,
а мал час рекосмо да је имао и своју
властелу.

О томе одношају Вука Бранковића пи-
сали су више писаца, како наши тако и
страни. Сви се они слажу у ономе, што
смо ми мало час рекли, т. ј. да је доиста
Вук признавао Лазару хегемоност у посло-
вима, који се тичу целокупне државне ма-
шинерије. Тако К. Јиречек у својој исто-
рији Бугара вели: „Лазар је владао земљом.
Скоре независно од њега управљао је Вук
Бранковић на Косову пољу, где му је у
граду Приштини и столица била.“ Исти на-
учник у свом делу „Handelsstrassen und
Bergwerke etc“ а на страни 39. овако пише:
„Северно од Шаре у слободној Србији вла-
даше кнез Лазар; један велики део земље
притежавао је Вук Бранковић, коме су при-
падали Призрен, Приштина, Вучитрн, Тре-
пиче, и сва рударска околина планине Ко-

то Тозини; а под предпоставком утрошка најбољег енглеског угљена, као што то Този чини, ти наши домородни етаблисмани, гарантовали би још и већу економије у раду своје машинске инсталације но што то Този чини са својом инсталацијом.

Стављајући себи питање: зашто је пошт. одбор општине вароши Београда захтевао, да се рад комисијски у ствари избора фабриканата сматра као несвршен, и да та комисија узме у претрес Тозијеву понуду? — објаснио сам себи ту околност тиме, што је разлика у цени Тозине инсталације наспрам Кунове, назначена у 60.000 динара, за коју је Този јевтији. — То је само привидно! Већ и сам следећи факт говори противу тога: предмети Кунове инсталације за више од 40.000 килогр. тежи су по предмети те исте инсталације Тозијеве. — Тежина предмета при машинским инсталацијама игра велику улогу и може се с сигурношћу рећи да при целисном изведеној конструкцији машинске инсталације, солидност, (т. ј. сигурност и ексактност рада) те инсталације расте са тежином.

Фабрикант Този досетељив је фабрикант и рекао је себи: да би конкуренцији у цифри доскочио, скинућу са главне постеље на којој цела парна машина са пумпом почива, толико машинско конструктивних делова, да цела инсталација буде за 40.000 и више килогр. лакша, — не тиче ме се, што ће општина београдска те машинско конструктивне делове да замени са грађевинско конструктивним деловима, т. ј. што ће гвоздену постељу да замени зиданом.

Тај посао иде на рачун грађевина, дакле ипак плаћа га општина, а ја (Този) ћу моћи машинску инсталацију дати јевтије за $40.000 \times 15 = 60.000$ динара (јер је, свим подударно, данашња, просечна, специфична цена тим инсталацијама 1·5 динара).

Друго је сад питање о пробитачности те замене: да грађевински елементи супституишу машинске. — Поред тога што би

паоника.“ Чеда Мијатовић пак каже: „Али Лазар и ако је био цар, није био једини самодржавни господар српског царства. Зет његов Вук Бранковић владаше једним од најлепших и најбогатијих крајева српске земље, онако исто самодржавно, као што владаше Лазар другим крајем.“

И баш с тога, што је Вук владао у својим областима самодржавно, скоро независно, а у општим стварима признавао хегемоност Лазареву — све његово спољно политичко делање — ако је слободно употребити тај израз — тако је уткано са радовима Лазаревим, да се од њих не може одвојити

Једанпут смо споменули, да је Урош, кад је био привућен бегати од убице Вукашина, пашао склоништа најпре код Вука, као близег, па досле код Лазара. Када је било питање ко ће сести на српски престо после смрти Уроша, Вук је такође био уз Лазара. У борбама што их је кнез Лазар имао да издржи са ужичким властелином Николом Алтомановићем, има изгледа да је и Вук био уз Лазара.

Али има нешто, што се је још раније догодило. Г. П. С. Срећковић саопштио је

усјед те досетке Тозијеве, општина морала на построј фундамената издати куд и камо већу суму новца но за фундамената за инсталацију Кунову, — сам би построј целе инсталације био веома несигуран и изложен неправилностима слегања зидова, а то иде на уштрб правилног рада машине.

Проучивши понуду фабрике Този и комп. част ми је учтиво изјавити моје мјење: да понуда фабриканта Тозија и комп. из Левана у Италији, за извршење машинске инсталације београдског водовода не треба узети у призрење, а укратко изведено, из ових разлога:

1.) Фабрика Този и комп. не држећи се, или боље рећи, не схватајући тешкоћу проблема машинске инсталације за београдски водовод, која је тешкоћа решењем Смрекеровим у начелу на користан и пробитачан начин савладана, прелази преко тога рада Смрекеровог пројекта и прелази преко напочитих напомена, које је комисија водоводна у условима набавке изнела, и износи на своју руку један тако названи пројект инсталације, који је за прилике београдског водовода не смислен, као што то на првом месту тврди сама Тозијева диспозиција парне машине и пумпе, коју је, по произвољном цртежу каквог журнала, поставио тако, да висина сисања при нормалном стању воде у бунару, износи 6 м. а при поле формалном раду пумпе, та ће висина сисања да се попне на 8 м. и Тозијева пумпа, са 50 окретаја у минуту, на сигурно, престаће дејствовати.

2.) Општина београдска, набавком Тозијеве машинске инсталације била би изложена врло великом трошку за фундацију парне машине и пумпе, јер би била принуђена, да постељу те машине и пумпе, изради у тесаном камену или бетону, док је код других попућача та постеља ушла у гвоздену конструкцију саме машине и пумпе.

3. Гаранцијом Тозијевом о утрошку 12·5

у 64. књизи „Гласника Срп. Учен. Друштва“ у српском преводу Виланијеву повест из зборника „Scriptores gentium italicarum.“ У тој се повести говори о борбама два српска великаша, што је дало повода угарскоме краљу Лудвику,* да се умеша у српске ствари. Ако се усвоји мишљење г. Срећковића, да су та два српска великаша били Бранко,** отац Вука и Лазар — а по доказима наведеним и излази тако — онда се може појмити онако држање вуково за време косовске битке. Чак ни сроћење ње гово с Лазарем није га могло умекшати. Али би тада морали помаћи и његову жењидбу за много година у пазад.

Ну ово питање не заседа толико у главну ствар, и ми смо га поменули само

* Том су приликом Мађари обновили један мали градић, код сада његовог села Раденковића у Мађарској. У њиви Милана Филиповића, која се зове „Берамидара“, још се налазе цигле, а када је пре неколико година орао, најглао је исти сељак и на остатаке од зида. Да не буде ту био градић Витва, што га је кнез Лазар с околнином једном приликом поклонио маји. Раваници?

**) Драгашевић држи, да су та два властелина била Алтоман и Лазар. Ни то не квари главну ствар, јер је г. Срећковић са Виланијевом повешћу доказивао само, да су за живота цара Уроша биле борбе између његове властеле.

кграама воде на сат и коњску снагу, општина би била општина наспрам гаранције Кунове: на утрошак воде у 10·4 кграама на сат и коњску снагу: јер, кад би се тај мањак Кунове гаранције наспрам Тозијеве који износи: 2·1 кграама на сат и 1 коњску снагу, у погледу на 360 радних дана а 20 сати, и просечно само 30 коњских снага, капитализовао, општина би набавком Кунове инсталације ослобођена била од годишње камате на већи капитал од 60.000 динара, коју би камату сносила набавком Тозијеве инсталације, докле год ова траје.

4.) Този износи у својој понуди инсталацију парних казана чији ефект он базира на утрошку енглеског каменог угља. Београдски водовод трошиће српски угљ, чији је ефект грејања мањи од онога енглеског угљена, и према томе, Тозијева инсталација парних казана, била би недовољна за потребе машинске инсталације београдског водовода, и

5.) Набавком Тозијеве машинске инсталације за београдски водовод, општина београдска товарила би себи бригу на врат, да ступи у додир са фабрикантом, који на београдском водоводу мисли да изврши оне експерименте, који су му потребни да на утрошак општине вароши стекне ускуства у грађењу машинских инсталација за водоводе, а то би општину вароши Београда коштало скопо, поред тога што би била изложена неизлечимим мизерама једне лоше машинске инсталације свога варошког водовода. —

Част ми је учтиво известити председника комисије да у прилогу овоме враћам;

а.) писмо поштов. председништва општине,

б.) четири листа цртежа Тозијевог пројекта, и

с.) две штампане свеске Тозијеве понуне.

17 Маја 1891 год.
у Крагујевцу.

Машински инжењер
УПРАВЕ ВОЈ. ТЕХНИЧКИХ ЗАВОДА.
Тоша Селесковић с. р

за то, да повест о Вуку буде, што потпунија.

Ми се сада приближујемо далеко знатнијим догађајима, у којима је Вук играо једну од најглавнијих улога.

Али пре но што приступимо ређању тих догађаја вредно је, да се спомене, да је Вук проширио међе своје државе, као што смо још у почетку казали, земљама Балшића, Алтомановића и синова Вукашилових.

Када се је Лазар, због пада Ниша, морао да обавеже, да Турцима учини са своје стране неке уступке, цео српски народ некако је невољно сносио то. Сам Лазар, не зна се, да ли уз припомоћ Вукову, мораје да утишава немире на северу, нарочито од Маџара, који су упадали у Мачву и пленили је.

Ниш је предат 1386. год., а одмах годину дана после — 1387. — догодила се борба на Плочнику, где су Турци опако градно настрадали. Победа српска на Плочнику има се уписаны у заслугу само храбости Милоша Обилића, а за то ће о њој бити речи, кад се буде говорило о Милошу Обилићу.

Кад су ова два последња акта у седници одборској од 23. Маја 1891. г. и прочитана, одбор је решио, да се понуда Тозијева одбаци и пусти у извршење решење о уступању набавке машина г. Куну из Штутгарта.

Према овоме, до надзорне водоводне комисије пема никакве неправилности у овоме раду. —

Уредништво је добило ово писмо с молбом, да га у листу објави:

Штovani г. уредниче!

У 26. и 27. броју „Београдских Општинских Новина“ од ове године, штампане су стенографске белешке са састанка одбора београдске општине, који је држан 13. маја т. г. и на коме је било говора о поznatoj понуди г. Тозија и компаније из Левана у Италији а за набавку машинске инсталације потребне за нови београдски водовод; па како у тим штампаним белешкама нису добро записани моји одговори на извесне притетбе г. г. одборнике Андре Одавића и Стеве Чајевића, и како ми је, као што из штампаних бележака видим, одборник г. Ђока Димитријевић учбни једну притетбу, па коју му у седници писам одговарио с тога, што сам је пречуо, молим вас, да у првоме броју „Општ. Новина“ одштампате ово што следује, као допуну објашњењима, коју сам, на томе састанку, као члан надзорне водоводне комисије, давао општ. одбору, јер би необавештени читатељи могли извести закључак: да су поменуте притетбе умесне кад на њих писам одговарао.

Г. Одавић и Чајевић у својим говорима који су одштампани у 26. броју „Београдских Општ. Новина“ на страни 127. приметили су „да Този ставља београдској општини на расположење за три месеца 1 свог машинисту и монтера.“

На ове притетбе имам да одговорим да нам Този у томе погледу, није нудио ништа више него Кун и остали понуђачи

За сад ће мо се задржати на битци код Пирота.

Садањи Пирот Турци су у то време звали *Шаркој*. Немачки историк, Герлах, у свом делу „Tagebuch etc.“ што га је написао 1578. год. вели „да је у Пироту био један градић, од кога стоје још 4 куле са јаким зидовима у околну. Хришћани веле да су ту били дворови Милошеви, који је убио Турског цара Мурата.“ И доиста у то време је био градић у Пироту. После борбе код Ниша и Плочника Лазар је појачао посаду у њему. Она је могла износити до три хиљаде људи. У оно време то небеше мало за један градић. Лазар је то учинио с тога, што се надао, да ће Турци поновити нападе на његову државу.

И доиста тако и би.

Десно оделепе турске војске, под Алипашом.* пошто се из Софије кренуло, дође под Пирот и отпочне формалну опсаду. Заповедник српске посаде био је Димитрије Вojиновић. Када смо споменули ово име, неће бити згорег, да се и о њему која каже.

* по Левенклаву. Пинкајзен каже, да је то био Факши-бег, а Нешчије оцет Јакши-бег, Ајне-бег и Саруда-наша.

јер у условима које је прописала надзорна водоводна комисија у споразуму са руковођацем грађења водовода г. Смрекером, стоји: „да сваки понуђач мора дати своје монtere и једнога свога машинисту на три месеца.“

Даље, г. Одавић је запоменуо: „да нам г. Този нуди машине франко вагон Београд“, и на то имам да одговорим: „да Кунова понуда гласи: франко Беле воде у Макишу.

Г. Ђока Димитријевић у своме говору који је одштампан у 27. бр. „Општ. Нов.“ на 132. стр. рекао је: „да је сличан случај био са понудама на оферталној лиџитацији за електрично осветлење Београда, јер се и тада један понуђач задоцнијо те је депешом јавио, да је послao понуду и да ће иста за неколико дана стићи у Београд, па да сам се тада и ја, као члан комисије за осветлење, сложио са осталим чланоповнима те комисије у томе да се сачека и та доцкан послата понуда, и да је водоводна комисија била сувише строга, кад код лиџитације за набавку машинске инсталације за водовод није хтела да узме у обзир и доцније стигавшу Тозијеву понуду.

На ову притетбу г. Димитријевићу имам да одговорим: да случај који је запоменуо г. Димитријевић код лиџитације за осветлење, ни у чему није сличан са оним, што је било са Тозијевом понудом, јер код лиџитације за осветлење нису понуде биле још ни отворене кад је депеша задоцњеног понуђача стигла, те је се онда могло и решити; да се сачека и та понуда, а Тозијева депеша, којом је јавио да истога дана шаље своју понуду поштом, стигла је седам дана после одређеног рока за примање понуда; шест дана после онога дана кога су све понуде отворене и њихове цене у нарочити протокол уведена, а други дан пошто су сва срачунавања довршена, понуде детаљно проучене, закључак донет да се Кунова понуда, као у свему најпробитачнија од-

бојвода Димитрије Војиловић био је издалека род Немањићима, а син кнезу Војиславу Војиновићу.* Кад се пар Урош по други пут женио, он је узео за жену Јелисавету, кћер кнеза Војислава, а сестру овога војводе Димитрија. Према томе он је био род кнезу Лазару. Војвода Димитрије већ је у то време био јунак на гласу. За њега Левенклав каже: да је имао херојску храброст и снагу, и да се пије бојао ни више хиљаде људи. само кад је уза се имао неколапцију верних.

Али сва храброст Димитријева није помогла. Турци су освојили били Пирот, и почели га рушити, и срушили би га доиста, да Димитрију не дође у помоћ Вук. Са Вуком је тада било око 20.000 бораца. Када су Турци опазили, да се Срби приближују они су почели узмицати. Само облак прашине пошав данашњем Драгоману показивао је, где су се гдели.

Пошто је тако Турке програна из Пирота, Вук је сматрао за прву своју дужност, да оправи оно што су Турци поквава-

* И. Руварац мисли, да је Димитрије био син кнеза Војине.

буру општинском препоручи и напослетку лиџитациони протокол закључен и од свију присутни чланова комисије потписан.

Примите г уредниче и овом приликом уверење о моме поштовању.

4. Јула 1891. г.

Београд

Коста Д. Главинић
одборник општ. београдске

ИЗВЕШЋЕ

о клању стоке на општин. кланице
за варош београд
за месец Јуни 1891. год.

Заклато је за грађанство:

436 волова, 130 крава, 150 телади, који су укупно тежили 4691 килу, 119 овнова и овца, 6812 к. јагањаца, 2 козе, 527 јарadi; — 599 свиња који су укупно тежили 51,247 кила, 2 прасета до 20 к. а и једно прасе до 10 кила.

За војску и остале држ. заводе заклато је: 350 к. волова, 61 к. крава и 3109 к. јагањаца. — Од ове стоке коју је лиферант клао, издато је за официре 11,252 киле, а претекло је и у варош за грађанство унето је 3307 кила, за издато месо официрима и за претекли вишак који је у варош унет, наплаћена је прописна такса — аренда.

Приход од заклате стоке за грађанство био је 27,760 90 динара. — Од заклате стоке за војску и то: за месо издато официрима, за претекли вишак који је унет у варош за грађанство наплаћена је такса — аренда у 1786 60 динара.

Свега је био у приход од аренде месарске у месецу Јуну 29.547.50 дин.

Од напред напоменутог броја свиња, марвено лекарским прегледом нађено је девет комада бобичавих, од којих је месо прописно поништено.

Код месара било је у месецу Јуну ових неурености и кријумчарења: 34 к. средњих

рили. Подигао је најпре оне 4 куле, затим направио чвршћа градска плавтна, опкопавши их великим рововима.*

У ово време више је но сигурно, да је Лазар поново повратио Ниш српској држави.

Борба око Пирота десила се некако у јесен 1388. год. Реке се беху излиле и бејаху највећа сметња за кретање војске. То и учини, те се те године Мурат не крену ново на Србију. Само се задовојио што је на појединим местима у Бугарској распоредио јаке гарнизоне.

Даље време г. Мишковић овако прта: „Обе су стране знале шта им доноси проЛЕЋЕ. И Срби и Турци видели су, да им предстоји крвави рат на живот и смрт; па зато су се почели озбиљно, да припремају за тај судбоносни догађај.“

Ради тога се о Божићу 1388. год. или тако око Божића, и искушиле код Лазара главније српске личности, да се договоре, шта им ваља радити.

Међу првима био је ту Вук Бранковић, па други зет Лазарев Ђурађ Срацими-

* Последње остатке овог града порушили су Срби у Српско-бугарском рату 1885. год.

свиња и 26 јагањаца, осам случајева пројаде квартеног меса, један случај где је месар — Јован Димитријевић — прикао једну краву која је хтела да угине, а месо од исте изложио је у дућану пројади, и тринадесет случајева криве мере.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

На дан 15. тек. м., држаће се у канцеларији грађевинског одељења Суда овоопштинског јавне усмене лицитације и то:

I.

Од 9—12 сати пре подне за полагање тротоара од пиротских плоча у „Которској“ и „Обреновој“ улицама.

II.

Од 3—6 сати после подне, за полагање тротоара од топчидерских плоча у „Кнез Михаиловој“, „Партиградској“, и „Васиној“ улицама.

Кауција је по 200 динара у готовом новцу или државним хартијама.

Ближи услови и предрачуни могу се видети у поменутој канцеларији, сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

Од стране Суда општ. вар. Београда ГБр. 1046 5. Јула 1891. г. у Београду.

Суд општине вароши Београда даваће под закуп, путем јавног усменог надметања, киоск Бр. 1, у парку калимегданском.

Лицитација држаће се у рачуноводству Суда општинског, на дан 8. Јула ове год. од 8—12 пре, и од 3—6 сати по подне, у које ће се време и закључити.

Кауција се полаже у 120 дин. ако је српски грађанин, а 240 дин. ако је стран поданик.

Услови лицитације могу се видети у рачуноводству пре, а и на дан лицитације.

Из седнице суда општине вароши Београда 5. Јула 1891. год. СБр. 8799. Београд

Пошто на држаној лицитацији 1. овог мес. за оправку капала у „Видинској“ улици, није био довољан број лицитаната, то ће се за оправку поменутог канала повово на дан 11. тек. мес. држати јавна усмена лицитација од 3—6 сати после подне, у канцеларији грађевинског одељења Суда општине вар. Београда.

Кауција полаже се при лицитацији у 100 динара у готовом новцу или у државним артијама.

Ближи услови, план и предрачун, могу се видети у грађевинском одељењу Суда ово-општинског сваког радног дана за време канцеларијског рада и при лицитацији.

Од стране суда општине вар. Београда ГБр. 1025. 3. Јула 1891. год. у Београду.

На дан 15. тек. мес. од 3—6 сати по подне, држаће се у канцеларији грађевинског одељења Суда ово-општинског, јавна усмена лицитација, за оправку свију овд. основних школа.

Кауција полаже се при лицитацији у 700 динара у готовом новцу или у државним артијама.

Услови и предрачун, могу се видети у поменутој канцеларији сваког радног дана у време канцеларијско и при лицитацији.

Од Суда општине вар. Београда ГБр. 1022 2. Јула 1891. год. у Београду.

ДЕСЕТО - ДНЕВНИ САНИТЕТСКИ БИЛЕТЕН

Управе града Београда
о БОЛОВАЊУ, РАЂАЊУ И УМИРАЊУ
у Београду од 10—20. Јуна 1891. г.

I. О боловању.

По извешћима овдашњих лекара боловало је свега 372 лица од ових болести.

А.) ОД ИНФЕКЦИОЗНИХ БОЛЕСТИ.

Наступне грознице 101, Црвеног ветра 1, Тифуса 1, Морбила 5, Венерије 20, Сифилиса 10.

Б.) ОД ОСТАЛИХ БОЛЕСТИ.

Великог кашља 3, Реуматизма 8, Анемије 1, Шкрофула 1, Апоплексије мозга 2,

Обилић. Изгледа ми, да је и он сам морао најпре уважити горње разлоге Вукове, али је даље наставио, да су тек сада настале опе погодне прилике, о којима је Вук мислио. Та зар Срби нису потуки Турке онако страшно на Плочнику, па на Пироту? Зар још не трају трзвавице у азијским покрајинама Муратовим? Зар сам Мурат није толико остарио, да је већ немоћан за једну озбиљну борбу? Зар је немоћан савезник босански Твртко, кога је Лазар за се задобио? Зар се српска држава не протеже више од балканских огранака, па до сињега мора, од хладна Дунава, па чак и преко попосите Шаре? Или ваљда у Србима не тече стара јуначка крв? Ваљда су Срби тако онемоћили, да их најмање комешање турско може да поплаши? Не! На ноге, коме у грудима јуначко срце бије! Сада су погодне прилике.

И цео тај племенити збор усвоји мишљење Обилићево, а одбаци Вуково. Сам кнез Лазар пређе на Обилићеву страну.

Може се замислити, како је тек било криво Вуку, да га освоји једно јучерање дете, као што је могао Милоша назвати. Њега, који тако одличан положај заузима;

Запалење мозга и кожице му 3, Хистерије 2, Епилепсије 1, Цефалалгије 2, Невралгије разне 5, Катара распир. органа 22, Запалења плућа 4, Туберкулозе 15, Емфизема 2, Устобоље 2, Ангине 6, Катара жељудца 30, Катара прева 46, Запалење трб. опне 1, Жутице 1, Циститиса 4, Невритиса 3, Метритиса и метророгије 2, Болести очију 6, Болести ушију 1, Уртикарије 3, Абдес флегмоне 1, Егцема 6, Друге кожне болести 8, Пришт гагрене 1, Периститиса 1, Остале болести костију 1, Рана 2, Модрица 1, Фрактура и луксац 3, Хогелитијанска 1, Разне друге болести 4.

II. О умирању.

Умрло је свега 33 лица и то мушких 15 а женских 18 од ових болести.

Кахексије 1, Атрафије дечије 1, Марзмуса 1, Апоплек. мозга с' парализ 1, Запалење мозга 2, Еклампије конвулзије 4, Тетамуса 1, Запалење плућа 1, Туберкулозе плућа 9, Запалења жељудца и прева 7, Запалење трб. опне 1, Разних неоплазма 2, Непознате болести 1, Несрећног случаја 1.

По годинама старости. Испод јодне године 13, од 1 до 5 год. 2, од 5 до 10 год. — од 10 до 20 год. 2, од 20 до 30 год. 3. од 30 до 40 год. 3, од 40 до 50 год. 1, од 50 до 60 год. 3, од 60 до 70 год. 5, од 70 до 80 год. 1.

ПО КВАРТОВИМА.

Палилуском 5, врачарском 15, теразијском 3, варошком 3, савамалском 5. дрочолском 4.

III. О рађању.

Родило се свега 31 дете и то мушких 10 а женских 21. По вери. православне 26. римске 1, евангелиске —, и еврејске 4.

О БОЛОВАЊУ, УМИРАЊУ И РАЂАЊУ

у Београду од 20—30 Јуна 1891. г.

I. О боловању.

А.) ОД ИНФЕКЦИОЗНИХ БОЛЕСТИ.

Наступна грознице 66, морбила 2, друге инфек. болести 2, венерије 17, сифилиса 7.

њега који у својим областима скоро самодржавно влада, чија сила и чија моћ није тако сићушна да би ваљало одбацити; најпосле њега — зета Лазарева! Охоле и поносите ѡуде највећма вређа, када се дирне у њихово честојубље. Таква се увреда никад не заборавља, а само се крвљу пере. Она, ако се кадгод због прилика и пририје, никад не изумира. Тек је онда далеко страшнија, кад је познија бура изнесе на поље.

Вук доиста беше увређен. Та је увреда и могла донети оно, о чему нам доцније писци говоре; она је и могла проузроковати оне догађаје, због којих су струне српских гусала задрхтале, а са усана нар. песника једва се отело оно ледено: „Проклет био и ко га родио!“

После овога догађаја прошло је неколико месеци. Дође и Мај месец 1389. год., кога су песници свих народа и свих векова онако заносно опевали! И баш тога месеца бејаше суђено, да се догоди оно, о чему су се српска господа договорала концем 1388. год.

У српском стану бејаху чули, да се Му-

ловић, војвода Димитрије, топлички војвода

Крајимир, и Милош Обилић, који се већ од

дужег времена илазио на двору Лазареву.

На овоме јуничком збору и договору, нама се чини, да је посејано прво семе раздора. Ту је први пут дошао у опреку Вук с Милошем, па следствено и с Лазаром. Тада је се прво извело оно, што је дало повода нашем народу, да мисли и цени о сваћи Маре с Вукосавом.

Том је приликом изнео кнез Лазар питање: шта им ваља радити, ако Турци понова нападну?

Било је разних мишљења. Али из тих свих дају се два извести, као најглавнија.

Прво мишљење било је Вуково. Вук је видео, каква опасност прети српској држави од стране Мађара, видео је даље унутрашњи раздор. Србе неспособне, а јаке и утврђене Турке, — па је на основу свега тога предлагао, да се изнађе ма какав начин, па да се не ратује с Турцима. Он је био чак готов, да се још и пооштри нишки уговор. Већ кад дођу боље прилике, он ће се лако покварити.

Друго мишљење изнео је војвода Милош

В.) ОД ОСТАЛИХ БОЛЕСТИ.

Великог кашља 4, реуматизма 10, анемије 3, шкрофула 1, хипермије мозга 2, запалења мозга и коже 2, епилепсије 2, екламсије конвулзије 2, хореје 1, вертиго 1, цефалалгије 3, разних парализа 1, душевне болести 2, мане срца 2, лимф. еденит. и флеб. 1, варицеса 1, катара респир. органа 26, запалења плућа 6, запалења плућа марам. 1, туберкулозе 18, емфизема 1, хементоје 1, устобоље 1, агине 2, периоститиса 2, катара желудца 19, катара прева 64, запал. трб. опне 1, херније 2, болести јетре 3, далка 2, колике 2 циститиса 2, метритиса и мерарарг. 2, других болести секада. 4, болести очију 11, абцес флегмане 4, егцема 9, краста 1, друге кожне болести 4, пришт. тантрене 1, паротитиса 1, запал. костију и зглаб. 1, рана 2, фрактура и луксац. 1, осталих повреда 3, разне друге болести 3.

II. О УМИРАЊУ.

Умрло је свега 20 лица од ових болести. Атрофије дечије 2, маразмуса 1, апоплексије мозга с парализ. 1, запалања мозга 1, запалења плућа 1, туберкулозе плућа 4, мане срца 1, запал. желудца и прева 6, запал. трб. опне 1, брајтове болести 1.

По годинама старости. Испод једне године 10, од 1—5 год. 1, од 5—10 год. 1, од 10—20 год. 1, од 20—30 год. 3, од 40—50 год. 1, од 50—60 год 1, од 60 до 70 год. 1, од 70—80 год. 1, од 80—90 год. 1.

ПО КВАРТОВИМА.

У палиулском 4, врачарском 5, терапијском 3, варошком 2, савамалском 2, дорђолском 4.

Од ових лечено је 16 а 4 нису лечени.

III. О Рађању.

Родило се свега 42 детета, и то: мушких 21, а женских 21. По вери: православних 33, римокатоличких 5, протестантских 1 и јеврејских 3.

физикус
ДР. П. СТЕЈИЋ.

рат са градном силом кренуо против Србије. И сада се виде, да не бејаху онако ружичасте прилике као што их је Милош представљао, нити пак онако црне, као што их Вук предсказиваше. Главно је, да је истинита клетва Лазарева „Ко не дошо на бој на Косово итд.“, али и оно, да је било пајвеће одушевљење код оних, који су раније одобравали Милошев план.

Кад је Муратова војска дошла у Кратово, онда је ту дошао и српски посланик, да у име Лазара и Србије објави рат Мурату.

Још пре поласка посланика Вук је по-купшао, да обрлати кнеза Лазара на своју страну. Говорио му је, да још није доцкан, да још има спаса. Као што је познато ни тада није успео. Колико је овј други неуспех још више увредио Вуку није нужно да напомињемо. Главно је, да од овог другог неуспеха па до Косовске битке није прошло више до цигли месец дана.

Међутим српски посланик спремаше се, да се натраг врати из Кратова. Али пре тога хтео га је Мурат провести кроз своју многобројну војску, да колико толико сломије његову поноситост. Али он и даље

ИЗВЕШТАЈ
О радњи одељка I. царанаарнице београдске у месецу Јуну 1891. г.

I. УВОЗНА РАДЊА

У току целога месеца увежено је из иностранства у Србију 59 250 колета разне робе у тежини 3,550.780 кгр. и то:

Зелени 95.072 кгр. кромпира 14.392, роћа 13.787, милерама 425, путера 268, живине 1202 ком., масти гушчије 64, рибе 2464, ајвара 34100. јаја 3788 ком., ливене робе 218, сира 2513, саламе 22, млека л. 414, цвећа прир. 51, старих ствари 196, лука 530, дасака 650990 ком., песка 1200 куб. мет., препа 560000 ком., разне робе 790 кгр.

II. ИЗВОЗНА РАДЊА

Разне робе кгр. 3783, ужарије 1800, вина 5111, коже 52680, стар. ствари 4490, кудеље 690, креча 15000, брашна 100000, ракије 800, ћилима 273, мекиња 230000, длаха 1340, дрвенарије 3700, буради стари 6000, свиња 43 ком., камена за калдр. 216 куб. хвати.

III. МАНИПУЛАЦИЈА

Беше сведена на 1906 царинских експедиција од овог броја долази на:

Увозне 1745 експ., извозне 110 експ., стр провоза 26 експ., сместишне 25 експ.

IV. ПРИХОД

На име ове радње износи, и то:

а), од царине и такса 165.666.08 дин.
а), од обртне порезе 49.914.04 дин.

Свега 215.580.12 дин.

САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
дружен 20. Маја 1891. год.

Председавајући Св. Карапешић.

Председавајући. Састанак је отворен. Изволте чути протокол прошлог састанка.

Секретар чита протокол од 16. маја.

оста такав и мирно рече Султану: „Војска је отоманска многобројна, али је наша још већа, а сем тога ми имамо још 5000 оклопника, који су сами довољни, да се с вами боре.“ Овакав одговор, природно је, да је и забринуо и најљутио Мурата и хтео је попугбити српског посланика,* само, да га није заклањао његов поклисарски положај.

Када се посланик повратио више је но ве-роватно, да није казао право стање ствари, да не би Вукова идеја окружила још кога српског војводу

Тако у почетку Јуна 1389. год. већ је Лазар искупио војску и сишао на Косово. Вук са његовом војском, изгледа нам, да није ни ишао у Крушевач, већ је таста до-чекао на Косову. Том је приликом повео Вук и свога најмлађег сина Гргора.

Срби су дошли на разбојиште пре од Турака. За то време Вук се користио раз-

* Исто ија незна ко беше тај српски посланик. Народне песме означавују Ивана Косанчића, који је звао турски говорити. Њега и Милана Топлицу народне песме називају побратимима Милошевим. Ко беше Иван непознато ми је, а даје Милан Топлица и Крајимири, војвода топлички, једна иста личност о томе сам скоро убеђен.

Председавајући. Прима ли се? (прима.)

К. Главинић. Ја нисам био прошлог састанка те нисам могао да присуствујем читању протокола од предпрошлог састанка. Међу тим у њему ја би имао да учним неку исправку. Прво. Тамо нисам видио записано оно што сам ја изриком павео као члан водоводне комисије, а то је, изјава наша — комисијска — да ми скидамо са себе сваку одговорност ако се услед ових отезања око уступања лиценције за набавку машина, отегне извршење водовода.

Друго. Она одлука одборска: да водоводна комисија уз припомоћ Таше Селесковића проштудира понуду Тозијеву, мало је незгодна за одбор. Одбор пре свега треба да зна шта ради. Он ваља да зна ко су чланови водоводне комисије. Таша је члан комисије, њега је, као и друге чланове, одбор изabrao, и било би врло ружно кад би остао овај израз за г. Селесковића, јер би то значило да одбор незна који су му чланови комисије, кад нарочито моли г. Ташу Селесковића да проучи ову понуду Тозијеву и види да ли заслужује призрења. Гошподо, имајте на уму, да је он, као члан водоводне комисије проучавао с овим све оно што се тицало набавке машина. и према томе, требало би у одлуци само рећи: да се понуда пошље водоводној комисији те да је она проштудира.

М. Марковић. Ја мислим кад је било говора о г. Селесковићу да су онда величина говорника напоменули: да се понуда Тозијева може укинути водоводној комисији, ако би је она хтела да прими у рад или да се позове ко год од стручњака у помоћ. Г. Селесковић је се сматрао као стручњак и са тога је та белешка и ушла у протокол.

Председавајући. Оно је у главноме решено да се пошље водоводној комисији и није се мислило друкчије. Са тога би се ова исправка могла примити (прима се.)

Р. Драговић. На изјаву г. Главинићеву да комисија скida са себе сваку одговорност, имам да кажем, да њих одбор није ни учинио одговорним.

К. Главинић. Ми носимо одговорност за извршење или не извршење послова. Имајте на уму: ако се отегне ова набава

ним приликама, и турским писмима,* те је код Лазара поколебао веру у Милоша.

У то време самоме Вуку могле су доћи на памет и оваке мисли: ако би се којим случајем догодило, да погине Лазар, зар не би било добро, да га он може наследити? Или, ако би се у самом току битке увијело, да ће Турци надвладати, зар не би било зробитачно задржати код себе бар нешто војске, којом би се могле бранити међе свога господства.

Да су се оваке мисли могле код Вука порађати сведочи нам део његов живот. Неспорна је ствар, да је био властољубив човек, човек охол и поносит. А та три својства могу и изродити опакове мисли. Да му је пак и друга мисао дошла у главу, најбољи је доказ његова ватrena заузимљи вост да се не ратује с Турцима, а и сама битка косовска.

У таковом расположењу дочека кнез Вук Бранковић Видов-дан 1389. год.

(наставиће се)

* Турци су хтели, да посеју семе раздора међу Србе, па су зато и слали разна компромитујућа писма виђенијим јунацима српским.

машине да ће морати да састану и још неки послови и предузимачи која су обvezни на рокове и према којима је и општина обvezна, моћиће да траже накнаду штете због тога што се не држимо уговора или обавеза. Ту одговорност ми нећемо да тражимо као чланови комисије.

Председавајући. Уговорено је, господо, кад мора што да буде готово и г. Главинић, износећи: да због оклевавања око наставке машине може да буде застоја и у другоме тражећи накнаде од стране предузимача којису спремни да израде нешто на време па не могу, изјављује: да комисија одговорност због накнаде не можа да прима на себе.

Молим вас да сад пређемо на дневни ред.

М. Велизарић. Пре неки дан жалио ми се г. Љота да је пре 3—4 месеца, молио општину, да му дозволи употребу оне земље што лежи поред његове цигљане за грађење цигала и нудио је за ту услугу да поклони општини 25.000 печених цигаља. У име г. Љоте молим г. председника да изнесе ту молбу на дневни р.д.

К. Главинић. Господо ја незнам дали сте ви ишли тамо и да ли знаете шта г. Љота хоће. Сеоског пута који води од Миријева или и Вишњице у варош и пролази поред Шоповићеве цигљане. Пут је 6 метра ширине. Од стране Шоповићеве цигљане испокана је земља и дошло се до пола пута који је усљед тога копања земље за цигљану Шоповићеву, остао 4 метара издигнут и остао је врло опасан за пролазеће. И г. Љота, немајући земље, моли да му се дозволи да може тај пут скинути и спровести кроз имање а општини да да у накнаду за то 25.000 печених цигаља.

Што се мене лично тиче, ја мислим да то можемо уступити, јер нам земља није потребна. Шта више, може у скорој будућности настati нужност, да се плаћа, те да се та земља носи, а овако он ће довести тај пут на ниво на коме треба да буде и да нам још да известап број цигаља које можемо врло добро да употребимо.

М. Марковић. Треба да имамо пре свега молбу пред нама па да је решимо. Да ли је она сад на дневном реду. (није). Онда треба да се одреди комисија која ће да проучи ту ствар. Јер ако је овако, како г. Главинић вели, онда би требало да се одреди комисија и да она каже колико молилац треба да скине земље, јер ако би много скинуо, ми би морали насишати, а за то не би смо могли имати рачуна.

К. Главинић. И ја мислим да је овај предлог подесан и за то би требали да још сад одредимо комисију која ће дати мнење колико би се смела ова земља одкоцавати и о свему другом. Но ја бих имао једну другу молбу.

К. Б. Мијајловић. Поводом те карауле имам и ја да кажем то, да је она сасвим непотребна, јер смета јудма раду.

Н. Р. Поповић. Кад су одборници са председником обишли рејон да одреде места где да се праве те трошаринске кућице онда сам и ја био. Том приликом кад смо дошли на то место и посматрали смо ту целу ствар као и понуду и казали, да не може тако да буде као што понуђач нуди. То је још онда решено да се дигне са дневног реда па за што то досад још и формално није испуњено, ствар је председништва.

Заст. председника. Тај што се жалио због те кућице, прво је полагао право на то земљиште; онда се изашли и видели како ствар стоји, онда се приметило, да ми имамо земље и даље а не само на оном месту где је кућица, он је онда тек попустио и написао ову молбу.

Милутин Марковић. Треба ову његову молбу са нашим решењем рацијим сајузити и спојити уједно. Комисија која буде одређена, треба све то да проучи јер ми не можемо дати два решења разна.

Коста Главинић. Ја предлажем за ту комисију: Николу Р. Поповића Љубу Јовановића и М. Марковића (усваја се).

Молим г. председавајућег да одговори: има ли овде дате молбе од неких грађана, са Врачара да им се уступи камен општински, који се по улицама налази.

Та молба веле стоји поодавно овде и никако се не износи на решење.

Молим да се иста изнесе сад на решење.

Заст. председника. Он је пристао да му се камен уступи и да га он сам о свом трошку носи. (Ипчиње: место где мисле да носе камен то је тамо код Лауданове чинве).

К. Б. Мијајловић. Ти људи што то траже чине верујте из нужде. Кочијаши имају муку од блата кад тамо пролазе. С тога они и траже да га носе о свом трошку.

М. Марковић. Ја сам чуо да има молбе и од стране палилулаца. По тој ствари држим да се сад неможе олако решити. Ови су људи пречи и нима мора да се да, но опет и ово се сад не може решити. Прво треба да се вили како ће бити, да ли тај камен неће требати општини и тек ако не може да се употреби онда може бити говора да се приватним грађанима да.

Н. Р. Поповић. Овај исти одбор који сад решава ову изнету ствар донео је пре годину дана, у једној својој седници одлуку, да се прво ради на подмиривању потреба у рејону старог Београда, па онда тек кад се ово изврши да се ради у рејону проширеног Београда.

Како у старом рејону још нису подмирене потребе и има много некалдрмисаних улица, то преко овога треба прећи на дневни ред, па обратити пажњу на сгари рејон и на прећашње решење одборско по овој ствари.

Сима Милићевић. То се сад говори само из пркоса, а зна се, да је та улица живља него све па Дорђолу. Једно дете кад иде у школу треба човек да га води. Није поштено овако радити. С тога сам да се молио имам уступи без обзира на говор г. Николин.

Заст. председника. Молим вас г. одборниче да не употребљавјете речи такове на овоме месту где им места није. Какви су то изрази: „пркос“ „непоштене“. Такав говор не води решењу већ свађи.

К. Главинић. Ја кад сам покренуо ово питање учинио сам то за то, да се по тој молби реши црно — бело. Мене су за то молили неки грађани да покренем. Они веле, да траже само одлатке од старе калдрме.

Кад господо постоји молба а има могућности да се учини, онда треба јудма учинити. Да би се знало шта се може решити, да изберемо комисију, па да нам она према сању ствари поднесе извештај. Ми смо тако дали и у Палилули, па је направљено неколико улица.

Љуба Јовановић. На првом месту треба око кућице да се подмири, а не овог што је слободан простор.

Раденко Драговић. Што се тиче тога Енглезовца ја сам био увек противан да и он уђе у рејон. Сад је и он ушо у рејон и грађани подносе молбу и траже да се донесе решење, хоће ли им се дати или не. Сад у одбору не треба више говорити: „постоји молба из тога и тога краја“, него постоји молба грађана. Само треба казати да палилуци плате ону калдрму као и остали грађани. С тога сам мишљења, ако има камена да се да у оближњим местима.

Димитрије Најдановић. Кад је г. Љуба напомену за улицу што води шупи, онда би ја молио да се тај пут једанпут направи. То није велика улица него само 200 метара. Нека се направи ма и од макадама и око шупе калдрма. Држим да је пре и г. Одавић предложио био.

(Свршиће се.)

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 28. Јуна до 4. Јула 1891. год.

ТЕЖИНА	ЧЕГА	100 к. просечна цена дин.
килогр.		
79	Брашна пшенична . . .	— —
116.873	Брашна кукурузна . . .	13 —
32.641	Пшенице	15.20
10.000	Кукуруза	11.50
32.152	Ражи	12.50
556	Јечма нова	9 —
731	Овса	11.50
5.948	Пасуља	25 —
	Кромпира нова	12 —
440	Арпадика	— —
280	Црна лука	8 —
1.532	Бела лука	45 —
	Шљива сувих	— —
8.535	Крушка	30 —
3.066	Јабука	— —
26	Ораја	— —
17.560	Грожђа	— —
1.880	Воће разно	35 —
566	Сочива	— —
	Сира	70 —
632	Кајмака	120 —
32.750	Сена	4.50
	Сламе	2.50
10.000	Масти	124 —
43.100	Рибе фришке	— —
880	Свиња дебелих	— —
159.000	Сува меса	— —
280.000	Меса говеђа сиров	— —
34.165	Длаке говеђе	— —
14.424	Црева урађена	— —
8.986	Костију	— —
	Кудеље	— —
	Коже	— —
	Цемента	— —
	Катрана	— —
	Креча	3.40
	Тумура дрвена	7 —
	Угљена камена	— —
	Камена прста	— —
	Дрвенарије разне	— —
	Вина	44 —
	Ракије комове меке	— —
	шљивове меке	60 —